

Nummer / datum raadsvergadering / datum vergadering B&W
1.61045 / 30-01-2002 / 11-12-2001

Behandeld in commissie
Waalsprong

Beleidsveld
Waalsprong

Portefeuillehouder
P.F.G. Depla

Onderwerp
Richtlijnen MER-Waalsprong

Voorstel

1. In te stemmen met het integrale advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage over het Basis-MER Waalsprong en deze als richtlijn vast te stellen en daarmee impliciet de richtlijnen op te nemen ten aanzien van
  - "windmolens" (bijlage 5),
  - "bedrijventerrein" (bijlage 6) en
  - "recreatieve voorzieningen" (bijlage 7).
2. In te stemmen met de adviezen inzake de richtlijnen voor het Deel-MER Ontgrondingen en Bijlage 8 "Bronbemaling" als richtlijnen en voor te stellen aan Gedeputeerde Staten dat zij dit formeel vast stellen als richtlijn.
3. In te stemmen met ons voorstel om de belangrijkste inspraakreacties als volgt over te nemen
  - de relaties tussen de Waalsprong en de grootschalige regionale ontwikkelingen inzichtelijk te maken,
  - een alternatief in beeld te brengen waarbinnen afgezien wordt van aanleg van de plassen en
  - een alternatief in beeld te brengen waarin rekening wordt gehouden met de dijkverlegging.
4. In te stemmen dat de andere punten in het MER ruimschoots aan de orde komen, gelet op de wettelijke eisen en het advies van de Cmer en tevens bijgevoegde inspraaknotitie vast te stellen.

---

1 Inleiding

De milieu-effectrapportage (verder; m.e.r.) voor de Waalsprong is inmiddels gevorderd tot de richtlijnfase. Dit houdt in dat richtlijnen voor de inhoud van het onderzoek van het Milieu-effectrapport (verder; MER) worden gegeven. Richtlijnen dienen te worden gegeven door het bevoegd gezag, in dit geval derhalve door uw Raad en het college van Gedeputeerde Staten.

Vervolgvel

1

1.1 Doelstelling en beoogd effect

Het geven van richtlijnen voor de inhoud van het MER¹.

2 Argumenten

Zie bijgevoegde advies commissie MER inzake richtlijnen.

De inhoud van de vast te stellen richtlijnen dient te worden gebaseerd op de wettelijke eisen voor de inhoud van MER's, de startnotitie en de inspraak daarop, de adviezen van de Commissie voor de Milieueffectrapportage (verder; Cmer) en de wettelijke adviseurs en eventuele andere prioriteiten die uw Raad onderkent.

Wettelijke eisen voor de inhoud van het MER.

Volgens de wet MER² kunnen de richtlijnen betrekking hebben op de wijze waarop aan de inhoudseisen moet worden voldaan. Tevens op het aanwijzen van gegevens die in ieder geval in het MER moeten worden opgenomen.

Een samenvatting van de eigenlijke inhoudseisen voor het MER³ zijn bij dit advies gevoegd.

Advies van de Cmer.

In de startnotitie is de keuze gemaakt zowel m.e.r. uit te voeren voor de MER-plichtige activiteiten als de MER-beoordelingsplichtige activiteiten. Om deze reden wijkt het advies af van de gebruikelijke opzet van het advies. Geadviseerd wordt het totaalbeeld vast te leggen in een Basis-MER Waalsprong en voorts een Deel-MER Ontgrondingen op te stellen.

Ten aanzien van de inhoudelijke activiteiten adviseert de commissie het volgende.

- Voor het bedrijventerrein, de recreatieve activiteiten, de windmolens en bronbemaling zijn specifieke voorbeeld-richtlijnen opgenomen in bijlagen bij het advies. Deze kunnen door u worden vastgesteld en apart of binnen het Basis-MER Waalsprong worden uitgewerkt.
- Voor het stadsproject en het waterbekken meent de commissie dat voldoende gegevens in het Basis-MER Waalsprong en het Deel-MER Ontgrondingen worden opgenomen, zodat apart toegespitste richtlijnen niet nodig zijn.

In hoofdstuk 4 "probleemstelling, doel en besluitvorming"⁴ merkt de commissie op dat de doelstelling in beginsel voldoende in beeld is gebracht, met enige kanttekeningen.

---

¹ art. 7.15 Wm

² art. 7.15 lid 2 sub a en b Wm

³ artikelen 7.10 en 7.11 Wm

Vervolgvel

2

- In het MER dienen omvang en samenstelling van het bouwprogramma nader belicht te worden,
- dient aangegeven te worden welke maatstaven voor beoordeling en afweging van de alternatieven aan het milieu- en ruimtelijke orderingsbeleid worden ontleend en
- dienen ten aanzien van natuurwaarden de beschermingsformules (bijlage 9) in acht te worden genomen.
- Verder suggereert de commissie ten aanzien van de te nemen besluiten de procedures, het tijdpad en de formeel en informeel betrokken adviesorganen en instanties nader te beschrijven.

In hoofdstuk 5 "bestaande situatie en milieugevolgen Waalsprong"⁵ gaat de commissie in op

- het vereiste,
- de bestaande toestand, alsmede
- de zogenaamde autonome ontwikkeling daarvan te beschrijven. De gebruikelijke opvatting van het begrip "autonome ontwikkeling" is dat het de toekomstige ontwikkeling beschrijft indien wordt afgezien van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. In dit geval is er echter sprake van reeds gerealiseerde gedeelten van de activiteit en voorts van verregaande besluitvorming omtrent de verstedelijkingsopgave. Dit houdt in dat het vastgestelde "Structuurplan Land over de Waal" beschouwd dient te worden als autonome ontwikkeling van het gebied. De adviesrichtlijnen van de commissie op dit punt betreffen daarom de beschrijving van de milieugevolgen van het structuurplan ten opzichte van de bestaande milieusituatie.
- De commissie adviseert gebruik te maken van de nota "Evaluatie Milieueffecten Waalsprong", uitgaande van de meest actuele gegevens.
- Het studiegebied dient op kaart te worden aangegeven.
- Voor actuele onzekere, doch mogelijk ingrijpende ontwikkelingen kunnen verschillende scenario's worden gebruikt.
- Verder dient het gewicht van de gevolgen voor het milieu te worden bepaald (aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid).
- Tevens dienen naast negatieve gevolgen ook positieve gevolgen te worden beschreven en dient de wijze waarop milieugevolgen zijn bepaald inzichtelijk en controleerbaar te zijn (via bijlagen en/of annotaties).

De commissie geeft vervolgens in de paragrafen 5.2 t/m 5.7 inhoudelijke eisen op de gebieden

---

⁴ art. 7.10 lid 1 sub a en c Wm

⁵ art. 7.10 lid 1 sub d en e Wm

Vervolgvel

3

- bodem en water,
- natuur, landschap en cultuurhistorie,
- mobiliteit,
- woon- en leefmilieu en
- overige duurzaamheidsaspecten.

Hoofdstuk 6 "voorgenomen activiteit en alternatieven"⁶ gaat in op de wijze van alternatievenontwikkeling.

- De commissie stemt in met het groeperen van bouwstenen rondom visies. De commissie wijst erop dat de afzonderlijke effecten van bouwstenen zichtbaar moeten zijn en adviseert onderscheid te maken tussen de bouwstenen die wel en niet in het structuurplan zijn opgenomen en de elementen van de planstructuur en de verblijfsmilieus.
- Verder dient een meest milieuvriendelijk alternatief te worden bepaald, alsmede een voorkeursalternatief, waarbij een alternatief uit de startnotitie of een combinatie van onderdelen uit de alternatieven gekozen kan worden.
- Alternatieven dienen duidelijk omschreven te worden, inclusief de verschillen er tussen, terwijl ook bouwstenensamenstelling goed gemotiveerd dient te worden. Dit betreft ook de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. Gebruikmaking van goed kaart- en beeldmateriaal wordt aanbevolen.
- De commissie draagt in aanvulling op de bouwstenen onderwerpen aan die bij de omschrijving van alternatieven behandeld dienen te worden (paragraaf 6.2, regel 10 t/m 32). De commissie suggereert vervolgens randvoorwaarden voor uitvoering en beheer op te nemen, waarbij ingegaan kan worden op toekomstig procesmanagement.
- Het opnemen van een nulalternatief op het niveau van het plan als totaal acht de commissie niet zinvol (zie ook bij H. 4). Voor het zogenaamde meest milieuvriendelijke alternatief geeft de commissie voorbeelden. Uitwerking van een meest milieu- en mensvriendelijk alternatief (M3A) kan volgens de commissie nuttige informatie voor de besluitvorming opleveren, waarbij gewezen wordt op de noodzaak dat milieuaspecten duidelijk herkenbaar blijven.

Over de "vergelijking van alternatieven"⁷ merkt de commissie in hoofdstuk 7 op dat alternatieven en varianten onderling en met de referentie moeten worden vergeleken. Vergelijking op grond van kwantitatieve informatie heeft de voorkeur. De onderdelen uit het MMA en de aparte herkenbaarheid van milieuaspecten acht de commissie belangrijk.

---

⁶ art. 7.10 lid 1 sub b en lid 3

⁷ art. 7.10 lid 1 sub f Wm

Vervolgvel

4

In hoofdstuk 8 "leemten in informatie en evaluatie"⁸ benadrukt de commissie het belang van het toespitsen van de beschrijving van leemten in kennis op de belangrijke milieuaspecten. Verder dient aangegeven te worden hoe de evaluaties uitgevoerd worden.

Hoofdstuk 9 "vorm en presentatie"⁹ betreft ten eerste de samenvatting. De commissie wijst op het belang van een goed leesbare samenvatting van het MER. Verder worden suggesties voor de vorm van het MER gegeven, m.n. het gebruik van tabellen.

Bijlagen 5,6 en 7, betreffen respectievelijk "windmolens, bedrijventerrein, recreatieve voorzieningen".

- Ook ten aanzien van deze activiteiten acht de commissie te weinig informatie aanwezig over probleemstelling en doel. Het beschrijven van een nulalternatief is daardoor vooralsnog noodzakelijk, achterwege blijven hiervan dient gemotiveerd te worden.

Deel-MER Ontgrondingen.

Voor dit gedeelte geldt dat het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland bevoegd gezag is, en derhalve de richtlijnen vaststellen. De m.e.r. procedure wordt gecoördineerd door de gemeente Nijmegen. De onderlinge afstemming van de richtlijnen en het onderzoek zijn hierin belangrijk.

- Belangrijk aandachtspunt voor het MER is het feit dat de commissie doel en probleemstelling van de zandwinning te weinig uitgewerkt acht en vooralsnog de beschrijving van een nulalternatief nodig acht. Het achterwege blijven van een nulalternatief dient gemotiveerd te worden op basis van het redelijkerwijs-criterium.

Bijlagen 8 betreft de "bronbemaling".

- Ook ten aanzien van deze activiteiten acht de commissie te weinig informatie aanwezig over probleemstelling en doel. Het beschrijven van een nulalternatief is daardoor vooralsnog noodzakelijk, achterwege blijven hiervan dient gemotiveerd te worden.

Voorstel 1:

Wij stellen voor bovenstaande advies van de Cmer integraal als richtlijnen voor het MER vast te stellen.

Actuele regionale ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied is sprake van grootschalige ontwikkelingen. Met name betreft het hier het MTC, de Betuweroute, de

⁸ art. 7.10 lid 1 sub g Wm en 7.39 Wm

⁹ art. 7.10 lid 1 sub h Wm

Vervolgvel

5

dijkverlegging en het vraagstuk van de regionale verkeersafwikkeling. De opgave hierbij bestaat uit het afbakenen van het onderzoeksgebied van de MER-Waalsprong ten opzichte van deze ontwikkelingen. Door de Cmer en insprekers is aandacht gevraagd voor mogelijk optredende cumulatieve milieueffecten.

Essentieel hierin is het feit dat de gemeente Nijmegen ten aanzien van deze ontwikkelingen niet als (enige) initiatiefnemer kan gelden. Uw Raad is, voor zover het fysieke ontwikkelingen op Nijmeegs grondgebied betreft, wel te beschouwen als bevoegd gezag, doch niet in het kader van deze MER-Waalsprong.

Ook dient de relatie tussen het MER en de te nemen besluiten over de bestemmingsplannen in het oog gehouden te worden. Bij een enge formeel-juridische benadering van de huidige m.e.r. procedure bestaat de kans dat Waalsprong-overstijgende milieuaspecten te veel ad-hoc worden bezien, waardoor inhoudelijke problemen ontstaan zonder sturingsmogelijkheden. Belanghebbenden hebben reeds aangegeven blijvend aandacht te vragen op dit punt.

Ons College kiest er voor in het MER de belangrijkste (milieu)-relaties tussen de Waalsprong en de andere ontwikkelingen in beeld te brengen. Hierdoor kan de benodigde flexibiliteit binnen de Waalsprong duidelijk voor het voetlicht worden gebracht. Tevens kan richtinggevend geadviseerd worden naar de andere ontwikkelingen en het mogelijk ontbreken van deze flexibiliteit worden signaleerd.

Voor met name de dijkverlegging geldt dat binnen één der alternatieven rekening gehouden wordt met de ruimteclaim en de programmatische consequenties daarvan.

Voorstel 2:

We stellen u voor in het MER de relaties tussen de Waalsprong en grootschalige regionale ontwikkelingen inzichtelijk te maken.

De inspraakreacties op de startnotitie.

Op grond van de wet MER¹⁰ is eenieder in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen voor de inhoud van het MER. Reacties zijn ontvangen van;

- Platform Waalsprong
- Stichting Dorpsraad Lent
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Marithaime
- Dhr. P.J.M. Aarns
- De Groene Long

---

¹⁰ art. 7.14 Wm

Vervolgvel

6

- NS Railinfrabeheer
- Gemeente Overbetuwe
- Polderdistrict Betuwe
- Zuiveringschap Rivierenland
- Electrabel
- Vereniging onderzoek flora en fauna
- Dhr./mw. Tuil en Martens
- Gemeente Bemmelen
- Vereniging Vrouwe Udasinges i.o.
- De Lorijn raadgevers o.g.
- Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
- Dhr. A.A.P.M. Derksen

Een samenvatting van deze inspraakreacties is opgenomen in de inspraaknotitie die als bijlage bij dit voorstel is gevoegd. De integrale reacties liggen ter inzage.

De belangrijkste punten zijn:

- Er dient rekening te worden gehouden met de mogelijke dijkverlegging.
- De relatie tussen de Waalsprong en andere grootschalige regionale ontwikkelingen dient meegenomen te worden.
- De weerstand tegen de aanleg van de plassen c.q. de ontgroning.
- Aandacht wordt gevraagd voor inventarisatie en effecten op natuur, archeologische, cultuurhistorische en ruimtelijke waarden.

Voorstel 3:

Wij stellen u voor om

- de relaties tussen de Waalsprong en de grootschalige regionale ontwikkelingen inzichtelijk te maken,
- een alternatief in beeld te brengen waarbinnen afgezien wordt van aanleg van de plassen en
- een alternatief in beeld te brengen waarin rekening wordt gehouden met de dijkverlegging.

Wij stellen vast dat de andere punten in het MER ruimschoots aan de orde komen, gelet op de wettelijke eisen en het advies van de Cmer.

3 Draagvlak

De Cmer heeft aangegeven welke richtlijnen zij u adviseert om het onderzoek te laten plaatsvinden. U wordt voorgesteld deze over te nemen.

Ook van de overige insprekers is aangegeven op welke wijze met deze adviezen omgegaan kan worden. Daarbij is met name nog eens ingegaan op de belangrijkste punten en voorgesteld hoe daarmee om te gaan. Het

Vervolgvel

7

gaat daarbij om de kwestie van de dijkteruglegging (m.n. Rijkswaterstaat en platform waalsprong), de relatie met de grootschalige regionale ontwikkelingen (platform Waalsprong, dorpsraad Lent, enz) en het aspect van de aanleg van de recreatieplassen (m.n. dorpsraad Lent).

4 Aanpak/uitvoering

Conform de werkwijze MER wordt na vaststelling van de richtlijnen het onderzoek uitgevoerd door het daarvoor inmiddels ingehuurde externe onderzoeksbureau. De klankbordgroep MER met daarin alle betrokken instanties en de Cmer worden uiteraard van de vorderingen van het onderzoek op de hoogte gehouden. In mei worden de resultaten daarvan naar verwachting ter visie gelegd en na de zomer 2002 kunt u de MER definitief vaststellen.

4.1 Communicatie

Informatie over dit voorstel wordt via een artikel in de Brug en via een Persbericht verstrekt. Voor het m.e.r. proces is een communicatieplan opgesteld. Alle insprekers en adviseurs ontvangen een exemplaar van de richtlijnen.

5 Kosten, baten en dekking

De kosten van de mer maken onderdeel uit van de planexploitatie Waalsprong.

6 Standpunt commissie

Wordt behandeld in commissie Waalsprong.

7 Reactie College

Bijlagen: Advies Commissie voor de MER, Inspraaknotitie
Ter inzage: integrale inspraakreacties